

דף עיון

"לייהודים היתה אורה" אמר רבי יהודה:
אורה - זו תורה.

וכך הוא אומר:
"כי נר מצוה ותורה אור" [מגילה ט"ז]

לזכרה של: אורה מושקוביץ ע"ה
משואות- יצחק

במפרשים

ויל ע"י מ.מושקוביץ * משואות- יצחק 79858 ד.ג.שדה-גת * טל': 08-8616174 * פקס: 08-8616174

פרק ששת ב ש' ל' ח'   שנה תשע"ז

א. מדרש רביה .

פרק ייג פט' ז"ז:

יב. דבר אחר: ולא נחם אל הים – אף על פי שהלهم פרעה לא נמנח הקדוש ברוך הוא. בשל לכך הרבר דוניה, למלך שנשכה בנו והמלך אבץ ~~וחצלו~~ מן הליטאים והרגן, והיה הבן אומר לאביו: לך לך עשו לי, לך לך הכו אותו ושבבו אותו, אף על פי שהרגן לא היה מתחם אלא היה אומר: לך לך עשו לבני! לך עשו נקצרים, שבעבו את ישראל, שנאמר: (שמах א. יד) זימררו את חייהם, הביא עליהם הקדוש ברוך הוא עשר מכות ופאל את בניו, אף על פי כן היה אומר: אני מתחם עד שאחרג לכלן, שנאמר: (שם יד, זט) יונגער ה' את מצרים בחור הים, וכתיב: (שם טו, א) יסוס ורכבו רמה כים, וכתיב: (יזאל ה. ט) מצרים לשמה תהיה, לך נאמר: ולא נחם.

פרק ייג פט' ז"ז:

יא. אין לא נחם אל הים דרך ארץ – שלא נהג עם קדרה כל הארץ, היאך, דרך כל הארץ: מי שהוא קונה עבדים קונה אותם על מנת שיהיו מರחיצין אותו וסכך אותו ומלבישין אותו וטוענין אותו ומאיירין לפניו, אבל הקדוש ברוך הוא לא עשה כן לישראל אלא לא נחם אליהם בדרך כל הארץ, אלא שהיה מרחיצן, שנאמר: (יחוקאל ט. ט) זארחץ בימים, וסך אותן, שנאמר: (שם שם. טט) זאסכך בשמי, והלבישן, שנאמר: (שם שם. ז) זאלבשך רקמה, ונשאן, ז אמר: (שמוחיט. ד) זאשא אתכם על כנפי נשרים, ומair לפגיהם, שנאמר: (שם יג. כא) זה הילך לפגיהם וגו' להאר ליהם, לך נאמר: זלא נחם אליהם רנו ארץ.

פרק ייד פט' ז' :

יא. (ז) וחזקתי את לב פרעה – אמר ר' שמואן בן לקשי: משל לשני אטליטים, אחד חלש ואחד גבור, נצח הגיבור לחיש ונטל עצרה בראשו, מי גרם לנבור לטל העצרה, לא הchlשין בך מי גרם למלך ברוך הוא לטל שכח וכבוד, לא פרעה, שנערזו! שנאמר: (מלחיט קלו, ט) יונגער פרעה וחלו בנים סוף/, לפקדך: זאכברה בפלרעה.

בשל

1. איך - קאנצ'ה הכהן - איך תאנס: "אי גוחט"?
2. איך גוֹזֶה אַגְלָה לְהַפְּנִיאָן?
3. איך האַגְלָה הַעֲרֵב הַעֲרֵב אַגְלָה כְּכָל?
4. פְּלִוָּעָה לְהַעֲרֵב כַּאֲמָת הַעֲרֵב: "עַלְקָה כְּלִי" מַתְּאַק פְּלִוָּעָה, איך יְמָנָה?
5. איך הַכְּצִיעָן שַׁהְעָרֵב גוֹזֶה גַּפְּנִיאָן כְּכָל?
6. הַאַגְלָה הַעֲרֵב צָסָק פְּרִיאַק פְּגִיסָּה-כְּצִיעָן, אהו?
7. איך גוֹזֶה האַגְלָה פְּגִיסָּה כְּכָל?

* * *

השאלה השביעית "ויראו מאר ויצעקו בני ישראל אל יי', ויאמרו אל משה" גור' (יד, י-יא). והיא, שאחרי שצוה אותם ה' שישבו ויחנו לפני החירות, והשהוא יחזק את לב פרעה לזרעך אחיהם ויכבד בון, איך פחדו בני ישראל וצעקו, הלא ידע שדבר אלהינו יקום לעולם? ואם היו צועקים ומתחפלים אליו, איך היו אומרים למשה: "הambil אין קברים" (יד, יא), ואיך יסכים התרעומת עם העזקה והתחפה.

יג ואמנם אמרו: "וזיהולש יהושע את מלך ואת עמו לפ' חרב", אפשר גם כן לפניו בשני תשובות לשאלת פנים: האחד, להודיעו שהיה עון ישראל גדול כל כך, שלא הספיקה גבורת יהושע והאנשים השביעית הנכבדים אשר אותו, ותפלת משה וכפיו פרושות השמים, רק להחליש את מלך ואת עמו, לא להרוגם ולא להפילה⁵⁴ חללים על פני השדה. וגם החולשה ההיא שהחליש יהושע, החלישם לפ' חרב, רוצה לומר בחרבים ובאזורים. והועליה אם כן תפלת משה, שלא נפלו ישראל לפניו מלך לחרב, ושפְּפָר להם עונם. אבל לא הספיקה להצמיה שונותיהם. והאופן השני הוא, שגבר יהושע ועמו ויחלש את מלך ואת עמו. ואחר שהחלישם נתנו לפ' חרב, כי הרוגם כלם, כי לא יאמר לפ' חרב אלא בעניין הדם וההרינה. והותרה בזה השאלה.

1. סכערנו אַחֲמִיכָא מַתְּאַגְלָתוֹ גַּפְּרִיאַמְּ צָעִירִים, המוכְּגָן גַּסְקִינְגָּן מַתְּאַגְלָתוֹ?
2. גַּאֲצָן מַעֲמָה גַּפְּקָה זָו אַקְיָא סְכֻעָרָנו אַגְלָן, איך קְיָא, איך גוֹזֶה?
3. איך אַגְלָה גַּעֲנִין נָהָר?

* * *

לעשות מה שהוא מטיל עליו לצורך מטרה זו; ואילו ההצלה מסורת היא לה', שעינו צופיה על כל בית וכל נפש אדם ורחמיו על כל בריותיו; שכן, גם פעילות adam לזרכי חייתו איננה זכות אלא חובה. כל עוד לא נשלה הכרה זו בלב האדם, כל עוד האדם נרתם לעול פרנסתו לבדו — הוא לבודו בכוחותיו המוגבלים, — אין קץ לאוֹתָה דאגה. עלולה דאגה זו להפוך את עולמו לדבר — לא רק בלבתו במדבר — אלא גם בחוץ תוכו של עולם מושב, רבינכים אך גם רבימותחרים. עלול האדם לחשוב, כי DAGHTO צריכה להקייף — לא רק את יום המחר — אלא את כל העתיד כולם, ואף את עתיד הבנים, הנכדים והנינים. מחשבה זו מריצה אותו להוטף כיבושים על כיבושים, ללא מנוח ולא התחשבות — עד לא יותר מקום בלבו לכל תכלית ומטרה אחרת. משום כך הוליך ה', את העם העתיד לקבל את תורה — לתוך דבר של ממש, שאין בו כל פרנסת. שם יתנסה בכל אמת ההוויה והעתיד, מחסר פרנסה ונוטל סיכויים. שם ילמד לדעת ולחוות בבשרו, בשבייל עצמו ובשביל זרועו אחריו, לאיזו מידת של חוסר-התחשבות עלול מצב זהה — ولو מצב של רגע חולף — לשקוף את האדם בעוצמה רבה.

ג. לש"ר דירש.

פרק טז' פסוקים ב', ג':

(ב) תחילת מלמןנו הכתוב את הצורך החינוי במוסד הזה של השבת. אך באו מאילים, מקום המשופע במזון, אל המדבר — וילו ננו כל-עדת בני-ישראל על ^{ב' מ' מה} ועל-הארון — מיד הتلונן כל הקהל הנושא עמו את נבטין צמיחתו לקראת יי'ודו הגדול. מה בצע בכל נסי הגאות והישועה שבמצרים ובבימ', מה בצע בנסיון המהנתק שבמרה! כל חווונות הקודש משתכנים מן הלב מול סכנות הרוב המאיימת על אשה ובנים! וכן במובן זה יי'כוון מאמר חז"ל: "קשין מזונותיו של אדם כקריתם ים סוף" (פסחים קיח ע"א). סכנה הרעב האמיתית או המדומה מערערת כל עיקרון וمبرטלת כל החלטה טובה. וכך עוד לא נגאל האדם — לא מן הדאגה למחיתו — אלא מתוקף הדאגה למחיתו, אין מקום להגשמה מוחלטת של תורה ה'. אלים, אי אפשר להשחרר מסיסות הדאגה הזאת אלא על-ידי הכרה עמוקה שבלב, שגם דאגת הפרנסה, הראשונה בין כל דאגות אנוש, גם היא אינה מוטלת בראש ובראשונה על האדם בלבד. גם למטרה זו האדם רשאי וחיבק לעשות רק את שלו, והוא אומר:

- 3 -
בשלח

כל דור ויצאי מצרים הורגלו בחוסר דאגה לסייע
צורci מחיתו — כך משתמע מן הפסוק הבא. עבדים
הייו, ודאגת פרנסתם על אדוניהם, כדרך שהבעלים
דווגים לקיומן ולשמירת כוחן של הבעות המשא
והעבודה שלהם. במדבר החלה כל עדת ישראל
להתלונן על משה ואהרן.

מיסake

1. קדא זומת הפסוקים, איך יכולנו את צוין את צוין הפסוקים אם?

הבקתוי?

.2

3. אם אתה אקי'ם הרכז?

.3

4. איך האזט אישליך לך קאות את צפת הרכזת?

.4

5. את אסאנ' האזק ואהה היא אס"ץ פיכלאן יכולני?

.5

6. אהה זיא אzielת האזיכן את איזט היתם קאנ'ל?

.6

7. גאנ'ה זטן צו התפערן איז נאה ואהלאן?

.7

8. התוכן בסכט זטן צויזערן פה יכולני?

.8

* * *

ד. מלائب מהשחתה .

פרק טז' פסוקים כה/בו:

שם שם לו חוק ומשפט ושם נסחו: ואמר אם שטווע תשטע וני: כי אני ה' רפאך:
בנעם מלה בטעמה מטה לסתוק קמיס ולפלוס סס ס' חוק ומשפט ליטלה. ווּמָן
הסע מלל ומלווה כי כמו טהען פטולך גמיס טעםו מר כדורי חוויל
וומתקיק קמיס קלע כתעטט לרפוחה סדאבר נרעם נאכפו. כן לום יטמיו טרולען
הטעם וכטמירטו טיס לאחס נקנות חלייס כלען פקבייה מלולחה מסכנתה מללה.
הטעם נא כן לא אחס מלען חולי כי מי' ס' רופען פיקוט ידעתי ליקן נכס נו מס
שלחים צויליס הילו מה טעמו רפוחתס לאף לא ניכלה בעיניכס ספק לדיק סלופען
סמאקה קמיס קמരיס ווישס נכלולס וכחס לודס מחלפה محلו. כמ"ט (חפ'יס קמ'ט)
לען ילווי ינצה ואית טומטס יטמעה חכל יוטיפס מטהלטס טנרווב ספמיס לודס צוילען
דרכ' קסום לערען:

מיסake

1. אהו "זאנ'ה גויא? את יאלך גויס פאכט?"

2. איך זה אתה גאנ'זות הבקתוי?

3. כלערען אכט את הפסוק: "זאי ה' כווק" פאלן אכט זאורה, איך?

4.

ה. מדרשי תורתה .

פרק טז' פסוק ח': וְאַנְתָּנוּ חִלּוֹנֹתֶיכֶם בֵּינוּ אֶזְרָחָל בְּנֵךְ: כל המתרעם על רבו כמתרעם
על השכינה שנאמר: לא עליינו ונוי (סנהדרין ק"י ע"א). כל העושה מריבה עמו
נאלו עושה מריבה עם הישכינה שני המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל עם יי' (שם),
כל המתהירה אחריו רבו כמתהירה אחר הישכינה שנאמר: וירכ העם באלהים ובמושת
(שם), והרי שראו לארם שלא יחתא במחשבתו להרהר על רבו, וכל שכן להתרעם
טמנו אפילו שלא בפניו וכל שכן לריב עמו בפניו, ולחלוק עמו דרך הוראה:

קשות:

1. ס' כאכלה אה הקראי הפסוק האח'יה פיכו?

2. אה זאיך גויא? כלערען או גזקאי?

3. אכט זאנ'ו? כלערען זאך חי'ם גאנ'ז אנט אנט, אהט

והתוכן גאנ'זות וטנטס אט ההג'ג מיע'הט וער'ית האג'לה
קהת?

* * *

ין (יב) ויהי ידיו אמתנה, הו בקיטם ובתמידות ולא הנימם עד בוא השם. כמו: עיניך
הלא לאמונה (ירמיה ח, ג) כלומר השגחתם בהם לדבר קיטם ולא לדבר בטל.

ו. דד'ק.

(טו) מלחמה לה', השורש: לחם, כלומר כל לחם ענינו מאכל וכן זה, לפי שיש במלחמות
פרק ייז' פסוק יב': מאכל חרב מזוה ומזה כמו: לחם את לוחמי (תחלים לה, א).

מאנ'ה גאנ'זות אט האינז: "זאנ'ה זאך זאך זאך זאך?"

1. איך כלערען אט האינז: "זאנ'ה זאך זאך זאך זאך?"

2. גאנ'ז אט אקי'ה זאנ'זות האינז: "זאנ'ה גאנ'זות?"

3. אהו זיאו זאנ'זות אט האינז: "זאנ'ה זאך זאך זאך זאך?"

4. זיאו גואז אט אט האינז: "זאנ'ה זאך זאך זאך זאך?"